

TEXTILMUNKÁS

TARSADALOMTUDOMÁNYI ÉS GAZDASÁGI FOLYÓIRAT
A MAGYARORSZÁGI TEXTILMUNKÁSOK SZÖVETSEGÉNEK KÖZI

Megjelenik físzszer egy évben.

Erre a címre kérünk minden küldeményt. Budapest, VIII. kerület 11. sz. Telefont: József 24-45. I. emelet.
A textiliparhoz tartoznak: A fonó- és szövőgyárakban, festődékekben, fehérítőkben, színezőkben, kelmekészítőkben, kötszövők, kábelgyártók, szítaszövők, kekkasztók, kolme- és fonaltestők, műhímzők, szem-
fodétkészítők, kottók, kendőkészítők, szálkavarrók.

szövetségének
volt titkára:

1900 szeptember 20-án Bécsben megnált. Ausztriában az egész munkásság vesztette el benne a vezért és bázisát. 1900 október 1-én lett az osztrák textil munkások szövetségének titkára mint ilyen 1918 novemberig állott a szövetség élén. Ebben akkor sok apró egyesülete volt a textil munkásoknak, első munkássága volt, hogy azokat egy szervezetbe tömörítette. Abból csakhamar a hatalmas textil munkások szövetsége lett. Ő maga szegény szülőket ismert a szegények, a munkáosztály szenvedéseit. Ugy mint apja, ő is tálcus volt. Aki ismerte, nemcsak mint harcost, vagy vezért becsülte, de mint ember is rendkívüli volt. Nem volt benne semmi gőg, semmi elbizakodottság.

Mint népjóléti államtitkár és helyettes kancellár épp olyan egyszerű, szerény és kedélyes volt, mint 20 évvel azelőtt. A szabad szombat délután, az évenkénti kétheti fizetett szabadság, az állami munkanélküli-segély, mely a munkást az elzüléstől meg-menti és sok más szociális törvény Hanusch nevéhez fűződik.

Hanusch szaktárs a háború előtt nálunk is többször megfordult, legutoljára az 1914. évben tartott országos közgyűlésünkön. Hozzánk szívesen jött, körünkben jól érezte magát.

Temetése Bécsben nagy részvét mellett ment végbe. Az egykori szilóziai takácsgyermekeket nagy tisztelettel főbb százezer ember kísérte utolsó útjára. A bécsi városházán volt fölravatalozva. Onn indult el a gyászmenet. Itt beszélt Seitz elvtárs, a nemzetgyűlés elnöke, és Brezina szaktárs, az osztrák textil munkások szövetségének titkára. A krematóriumnál Hueber elvtárs búcsuzott el Hanuschtól. A textil munkásság az ország minden részéből elküldte képviselőit a temetésre. Sok textilüzemben félórán szünetelt a munka. Grácban (ezt a várost képviselte Hanusch az osztrák nemzetgyűlésen) az összes üzemek a gyász jeléül 10 percig szüneteltek.

Az osztrák textil munkások szövetségéhez
közi titkáratól és a magyarországi textil-
munkások szövetségétől.

Az osztrák textil munkások a következő
fölrásu koszorut helyezték a koporsóra:
Az osztrák
textil munkások.

Hanusch Ferdinánd felejtethetetlen. 000081

Tagsainkhoz!

Az állandóan fokozódó drágaság és az en-
nek arányában mutatózó pénzértékesülke-
sés multhatatlanul szükségessé teszi a szövet-
ségi járulékok és segélyek újabb fölemel-
ését. Erre való tekintettel a központi vezetőség
már előbbi alkalommal közölt elhatározásá-
hoz képest kimondotta, hogy a VIII-ik kül-
döttközgyűléstől kapott fölhatalmazás alap-
ján a szövetségi járulékokat 1923 december
1-től, a segélyeket pedig 1924 január 1-től
kezdve újból fölemeli.

A fölemelt járulékok 1923 december 1-től
kezdve a következők lesznek:

Beiratási díj tagsági igazolvánnyal együtt
1000 K.

Tagsági igazolványmásodlat 500 K.

I. osztályu hetijárulék 1200 K.

II. osztályu hetijárulék 1000 K.

A fölemelt segélyek 1924 január 1-től
kezdve hetenként a következők lesznek:

Munkanélküli segély:

	1 éves tagság után	2 éves tagság után	4 éves tagság után	5 éves tagság után
I. osztály.	6.800	8.400	11.000	12.000
II. „	5.600	7.000	8.400	9.800

Gyermekeggyi segély:

I. osztály.	8.000	11.000	15.000	20.000
II. „	5.500	7.700	8.500	14.000

Családtag gyermekeggyi segély:

	3.000	4.500	6.000	9.000
--	-------	-------	-------	-------

Utassegély:

Minden megtelt km. után ———— 50 K

A járulékok és segélyek fölemelésének végrehajtása tekintetében a központi vezetőség körlevélben részletes utasítást küldött a csoportok vezetőségeihez. Ezenkívül a szövetségi tagokat ezután is föl hívja a központi vezetőség, hogy járulékhátralékaikat bezárólag szeptember 30-ig egyenlítsék ki, mert december 1-től kezdve már csak a fölemelt járulékoszegélyek hátralék is. A fölemelt kaphatják szükség esetén csak azok a tagok, akik a fölemelt járulékokat az életbeléptetés időpontjától kezdve a segély igénybevételének időpontjáig kifizették.

A központi vezetőség.

A munkásság új terhei.

Az új betegséggye-

zesít járulékok.

A pénz elértéktelenedésére való tekintettel a pénzügyminiszter újra szabályozta a kereseti adó fizetését, a népjóléti miniszter pedig újra alapította meg a betegséggyezési járulékokat és segélyeket.

Októberi adóra vonatkozó rendelet szerint szeptember 1-től kezdve a heti 45.000, vagy havi 130.000 koronán aluli kereset után nem kell adót fizetni.

Az új adótételek a következők:

Hetifizetésnél:

45.000 koronán fölül	50.000 koronáig	100 korona
50.000 " "	60.000 " "	340 " "
60.000 " "	70.000 " "	400 " "
70.000 " "	80.000 " "	600 " "
80.000 " "	90.000 " "	900 " "
90.000 " "	100.000 " "	1.200 " "
100.000 " "	110.000 " "	1.600 " "
110.000 " "	120.000 " "	2.000 " "
120.000 " "	130.000 " "	2.400 " "
130.000 " "	140.000 " "	3.000 " "
140.000 " "	150.000 " "	3.600 " "

A hetifizetésnél 200.000 koronánál 7200 korona, 400.000 koronánál 30.000 korona, míg ezen fölül minden megkezdett 20.000 korona után 7.5%.

Havifizetésnél:

180.000 K-n fölül	200.000 koronáig	400 korona
200.000 " "	220.000 " "	700 " "
220.000 " "	240.000 " "	1.000 " "
240.000 " "	260.000 " "	1.300 " "
260.000 " "	280.000 " "	1.600 " "
280.000 " "	300.000 " "	2.000 " "
300.000 " "	320.000 " "	2.500 " "
320.000 " "	340.000 " "	3.000 " "
340.000 " "	360.000 " "	3.600 " "
360.000 " "	380.000 " "	4.200 " "
380.000 " "	400.000 " "	4.800 " "

A havifizetésnél 500.000 koronánál 9000 korona, 1.000.000 koronánál 43.200 korona, míg 1.600.000 korona keresetnél minden 40.000 koronányi összeg után 7.5%.

A betegséggyezési járulékokat augusztus hó 13-tól kezdve emelte föl a népjóléti miniszter. Az új járulékok és segélyek a következők:

Osztály	Napi keresetig	Heti Napi táppénz járú- az első 4 hét lek 4 héten után		
		K	K	K
I. — — — — —	900	198	270	339
II. — — — — —	900—1800	576	810	1014
III. — — — — —	1800—2700	954	1350	1689
IV. — — — — —	2700—3600	1332	1890	2364
V. — — — — —	3600—4500	1710	2430	3039
VI. — — — — —	4500—5400	2088	2970	3714
VII. — — — — —	5400—6300	2466	3510	4389
VIII. 6300 K-n fölüli keresetnél		2844	4050	5064

A terhelességi és gyermekágyi segély napi 430, 1350, 2250, 3150, 4050, 4950, 5850 és 6750 korona. A szoptatási segély az I. osztályban napi 450, a

II—VIII. osztályokban 600 korona. A temetkezési segély 13.500, 40.500, 67.500, 94.500, 121.500, 148.500, 175.500 és a VIII. osztályban 202.500 korona.

Ellemez meg kell jegyezni, hogy a rendelet szerint a magasabb járulékokat augusztus 13-tól kezdve kell fizetni, a magasabb segélyeket azonban csak az augusztus 31-ike után történt megbetegedések után fizeti a pénztár. Így fizeti a temetkezési segélyeket és ennélfogva a régebben megbetegedett tagok elhalálozása után is még ma is a régi 3000—22.500 koronás temetkezési segélyeket fizetik. Hogy a tag hozzátartozói ezzel az összeggel mit kezdhetnek, azal nem törődik senki sem.

A textilgyárosok és a munkabérek.

Először meg kell jegyezni, hogy a rendelet szerint a magasabb járulékokat augusztus 13-tól kezdve kell fizetni, a magasabb segélyeket azonban csak az augusztus 31-ike után történt megbetegedések után fizeti a pénztár. Így fizeti a temetkezési segélyeket és ennélfogva a régebben megbetegedett tagok elhalálozása után is még ma is a régi 3000—22.500 koronás temetkezési segélyeket fizetik. Hogy a tag hozzátartozói ezzel az összeggel mit kezdhetnek, azal nem törődik senki sem.

A textilgyárosok azonban elvárják, hogy a munkabérek közelebb álljanak a mai gazdasági viszonyokhoz, addig a textiliparban olyan alacsony színvonalon tartják a munkabéreket, hogy a munkások a munkaviszonyukkal járó elgyöngyös életvezetésben teljesen munkaképtelenné válnak, hiszen a textilgyárosoknál a munkabérek ennyire leszorítottak, mert ha a textilipar szükség szerű fejlődését akarják előmozdítani, nem szabad elfelejteniük, hogy ahhoz munkásság is kell, mert rosszul táplált munkásokkal versenyezni képtessé tenni a textilipart nem lehet.

Szövetségünk beadványaival sokszor fordult a textilgyárosok szövetségéhez, amelyekben rámutattunk a textilipar munkásság sárga helyzetére, a gyárosok azonban tovább haladnak az utjukon és nem akarják azt észrevenni. A legutóbbi beadványra október 15-től visszamenően 14%-kal emelték a munkabéreket. Szövetségünk vezetősége egyelőre tudomásul vette a gyárosok határozatait azzal, hogy a készülő házbér- és vasuti tarifákkal emeléssel amugyis új helyzet adódik, amelynek kialakulása után újabb beadványt nyújtunk majd a gyárosok egyesületéhez.

MOZGALOM

A textilgyárakban uralkodó bérvizonyok nagy megpróbáltatások elé állítják a munkásokat. Seholy egy szakmában sem fizetik olyan rosszul a munkásokat, mint éppen a textiliparban, pedig ez az egyedüli ipar Magyarországnak, amely a legkedvezőbb termelési feltételeknek örvend: az olcsó munkabér egyrészt, másrészt a textilgyártmányok árának állandó emelése olyan magas haszonhoz juttatja a textilgyárosokat, hogy ma már sok kereskedő is textilüzemek gründolásába fekteti bele tőkét.

A lezajlott mozgalmakról a következőkben számolunk be:

A paszománymunkások a munkaadókkal történt megegyezés alapján augusztus 3-tól 50%, augusztus 24-től 35%, szeptember 13-tól 25%, október 2-től 20%-os béremelést értek el.

Kötélgyártók serényen iparkodnak az országban szétszórt szaktársaikat egy táborba tömöríteni. A csoport vezetősége ezt a munkát derekasán végzi, reméljük, hogy ennél a munkabérekben alaposan visszamaradt szakmánál dolgozó munkások hamarosan emberhez méltó megélhetéshez fognak jutni. A legutóbb kapott 33%-os béremeléssel együtt 1200 korona órabérük van. A kötélgyártó munkástársaknak még nagy utat kell megtenniük a szervezkedés útján.

Az „Ariadne” cérnagyár munkásainak bérmozgalma a munkások szervezetlensége miatt a munkások vereségével fejeződött be.

A zsákvarrodákban dolgozó munkások szintén összetett erővel dolgoznak helyzetük megjavításán és ezzel párhuzamban szervezetük megerősítésén is. A zsákvarrodák tulajdonosai eddig úgy díjazták munkásaikat, ahogyan ők akarták. A munkások szervezkedése folytán azonban kénytelenek a nehéz munkát végző munkásaikat a mai viszonyokat megközelítő arányban díjazni.

Sajnos, úgy mint mindenütt, ebben a szakmában is vannak olyan munkásnők, akik az összetartozandóságot nem akarják megérteni és rosszindulatuságukkal meg akarják akadályozni munkástársaik életküzdelmét és ezzel a saját sorsukat is megpecsételik. Értekezletekre nem járnak el, szervezetükkel szembeni kötelezéseiket nem teljesítik, de az öntudatos, szervezett munkások összetartásával elért eredmények élvezésénél ők az első és a lehangosabbak.

A szervezett zsákvarró munkástársnőinknek lesz gondjuk arra, hogy az ilyen alacsony gondolkozású munkánőkkel méltóképpen érezzék a jól megérdemelt mellőzést.

Ujpesten a Juta, Óbudán a kartonnyomók, a fűsüsfnő Schillinger, Vadas, Brust, Vorsteher, Kispesti, Bäcker és a zsákvarrodai üzemekben dolgozó munkások többször tartott értekezleteken foglalkoztak a textilmunkásság súlyos gazdasági helyzetükkel és elhatározták, hogy szervezetük erőteljes kiépítése érdekében egymást fogják támogatni.

Csepel. A posztógyári munkások ujabban serényen fáradoznak szervezetük kiépítésén, az új vezetőség a legderekasabb szaktársaink sorából alakult. Ezek a szaktársak a gyár által a szervezkedés elé gördített akadályokkal meg fognak birkózni.

Vác. A váci kötszövőmunkások október hó 15-én tartott értekezletén foglalkoztak súlyos helyzetükkel és megállapították, hogy a legalacsonyabb munkabérből részesülnek. A Szövetség mindent elkövet, hogy a derék váci szaktársnők helyzete megjavuljon és mielőbb a kötszövőiparágban a munkaviszony kedvező lesz, a váci gyárban a bérnivellálást fogják követelni.

Győr. A győri négy üzem munkásai rendületlenül kitartó szervezési munkát fejtenek ki a munkástársaik körében. Ennek a fáradságtalan munkásságnak eredményei napról-napra emelkednek. Legutóbb tartott nyilvános értekezleten új vezetőséget választottak, amely méltó utódja a helyéről távo-

zott vezetőségnek. A mostani vezetőség, úgy mint a régi, nagyon helyesen, a munkástársak öntudatos nevelésére helyez nagy súlyt. A gyönyörű egyesületi életet és a testvéri összetartást fejlesztik munkástársaik között és ebben a munkában fáradságot nem ismerő bizalmitevételek támogatják a vezetőséget. Napról-napra mutatkoznak ennek a céltudatos munkának a munkások gondolatvilágára előnyösen kiható eredményei.

Ma már tekintélyes taglétszámmal és rendezettebb munkaviszonyokkal dicsekedhetnek, abban a reményben, hogy a további eredmények hamar követik majd az elért eredményt.

Békéscsaba. A békéscsabai textilmunkások sokévi építés után egyszerre lerombolták szervezetük erősségét. A békéscsabai textilmunkások sokat köszönhetnek szervezetüknek, mert a szervezet erejével és súlyával minden esetben eredményeket értek el. Ettől fognak most elesni és megtörténni, hogy az elért eredményeket elvesztik és teljesen magukra hagyatva, az öntudatos textilmunkáscsaládtól kiközösítve fogják létért való küzdelmeiket céltalan harcokban lemorzsolni.

A békéscsabai textilmunkások soraiban azok, akik intelligenciájuk és munkásöntudatuk magaslatán állnak, szívósan kitartanak szervezetük mellett és nem engedik a tudatlanságot győzedelmeskedni a jobb életért harcoló szervezett textilmunkások emberi törekvése fölött.

Gyula egyike azon kötszövőüzemeknek, ahol a munkások a legminimálisabb bérek mellett dolgoznak. Gyula város a létfenntartás szempontjából sok esetben drágább, mint a főváros és ezek a derék munkásnők néma megadással várják sorsuk jobbrafordulását. Szervezetük céltudatos kiépítése nehéz munkájában önmegtadadó áldozatkészséggel veszik ki részüket. Bár akadnak közöttük is elenyésző kis számban olyan munkásnők, akik az összetartás és testvéri érzés ápolásától távol tartják magukat, de ezzel együtt a rosszakarattal megvert munkásnők a józan gondolkodó és becsületesen dolgozó munkások kulturális munkája elé is nehézségeket gördítenek. Ez a törekvésük azonban a többségben lévő munkásnők öntudatán minden esetben hajótörést szenved.

A gyárvezetőség, úgy mint a többi üzemek, a munkaadóblokkba tartozik, s míg a többi üzemekben dolgozó munkások legalább azt a béremelést kapják meg; addig ebben a gyárban a blok határozatát sem respektálja a gyárigazgatóság. Az éhbérekben tartott munkásnők legutóbb, szeptember 21-től október 1-ig, kénytelenek voltak a munkát beszüntetni, hogy érvényt szerezzenek a blok által nem a leghumánusabban megállapított 21 százalékos béremelés kifizetésének. Amikor a munkások béremelést kérnek, azzal fogadják őket az igazgató, hogy a gyárat bezárja, mert sok az áru és kevés az anyag. Ez minden alkalommal megismétlődik. A munkások október 7-én hivatalosan megalakították a helyi csoportot.

Rácalmás kötélgyártó munkásai között az öntudatos szaktársak szervezkedésével eredményes mozgalmat vezettek le. Reméljük, hogy az ottani téves gondolkozású munkások is hamar a munkásöntudat magaslátára fognak emelkedni.

Szeged. A hosszú ideig húzódó bérmozgalom végre a textilmunkások győzelmével befejezést nyert. A kistextilizumi munkások 35-40%-os béremelést értek el. Erre a bérnivellálásra kapják ezután az indexszerinti béremeléseket. A Wimmer-gyári munkások 25%-os béremelés után szintén index szerint kapják a mindenkori béremeléseket. A szegedi szaktársaink szívós küzdelmének megvan az eredménye és a vezetőség céltudatos munkájával állandó fejlődés mutatkozik a szegedi csoportban.

Bernstein Eduard: Lassalle Ferdinand és jelentősége a munkásosztály számára. Fordította: dr. Takács Mária. A modern tudományos alapokon nyugvó szocialista munkásmozgalom legnagyobb politikai agitátorának életét írta meg Bernstein Eduard ebben a művében a szegedi mélyreható elemzéssel ismerteti Lassalle jelentőségét a munkásosztály szabadságharcá számára. Lassalle elsősorban politikai agitátor volt ugyan, mintegy erre a hivatásra ösztönléte jogászai pályája, de mégsem szabad működését egyoldalúan ebből a szempontból fölfognunk, mert alapvető gazdaságpolitikai nézeteiben teljes mértékben találkozott a marxi fölfogással. Tehát nem véletlen, hanem a dolgok belső, logikai kényszerűsége volt az, ami végre a két külön irányban elinduló német szocialista munkásmozgalmat, a lassalleánusokét és a marxistákét a teljes egyesülés útjára vezette. Ma, mikor a politikai és gazdasági munkásmozgalom egymást kölcsönösen kiegészítő és támogatva halad történelmi célja felé, a munkásság osztályöntudatát erősítik és fokozzák az olyan olvasmányok és tanulmányok, amelyek megvilágítják nagy gondolkodóinak és harcosainak életművét. Bernstein könyve egyike ama kitűnő munkáknak, amely különösen alkalmas arra, hogy a munkásosztály politikai látását kitágítsa. A könyvet dr. Takács Mária elvtársnő fordította nagy gondnal és szép és világos stílusban magyarra. Ára szervezett munkásoknak 800 korona.

KÜLFÖLD.

Németország. Az utolsó márkazuhanás következtében a textilkereskedelem, ha kis mértékben is, de mégis megélenkült. A textilipar — ugymint a többi ipar — gyártmányait aranyárban számítva, dollár vagy más magasértékű valuta értékében adja el. A munkabérek azonban még nem érték el az aranyárka kalkulációját.

Például: egy bársonyszövőmunkás keresete augusztus hónapban a háborúelőtti kereseténél (Creefeldben) a 133-szorosát érte el, a tanult festőé (az Érchegységben) a 205-szörösét. Ezzel szemben a „Frankfurter Zeitung” indexkimutatása szerint az emelkedés a nagykereskedelemben 286-szorosa (a háborúelőttivel szemben).

Belgium. A textilmunkások munkabére indexszerint megy, hol föl, hol le. Az utóbbi időben az indexszámok többnyire alástüledtek, úgy hogy a munkabérek három esetben redukáltak mindenkor 5%-kal. A Ruhr-vidék megszállása óta azonban változás állott be, mert az indexszám újra emelkedett. Ennek következtében a munkabéreket újra emelni kellett.

A július hónapban megtartott szakszervezeti kongresszuson a textilmunkások szakszervezete a legtöbb taggal volt képviselve.

Henry Ford autókirály mint textilgyáros. Amerikából jön a hír, hogy a világ legnagyobb autógyáralata egy pamutfonódat épít a déli államokban, 300.000 orsóval s hozzá megfelelő számú szövőszéket állítanak föl. A költségelőirányzat 25 millió dollár. A detroiti Ford-művek az Egyesült Államokban készült autószoövetek felét dolgozza föl.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

Telefon: József 24-45.

Fölvívjuk tagjainkat, hogy tagsági könyveiket minden héten hétfőn, legkésőbb kedden a befizető bizalmiaktól betekintés végett saját érdekében kérjék el. Ennek elmulasztásából eredő tévedésekért a központi vezetőség felelősséget nem vállal, ilyen esetben a hanyagság következménye minden esetben a tagokat terheli. A központi vezetőség.

Özv. Márkus Mártonné. A gyulai szaktársnőnk és Szövetségünk sulyos veszteség érte özv. Márkus Mártonné elhunytával. Elhalt szaktársnőnk kitartó harcosa volt munkástársai életküzdelseiben mindaddig, amíg sulyos betegsége 41 éves korában kettő törte energiáját.

Emlékét megőrizzük!

Az óbudai Goldberger-gyárban dolgozó Bauer Rezső textilmunkás, az óbudai csoportunk agilis tagja, e hó 21-én meghalt. — Emlékét megőrizzük!

A szákvarró munkások minden héten kedden délután 4-6-ig és szombaton délután 2-5-ig tartják befizetéseiket: VI, Király-utca 112 (Munkásotthon).

Köszönetnyilvánítás. Opalek Mária szákvarrónő (Hajós-cég) ezton mond köszönetet a szákvarró szaktársnőknek, akik hosszú betegségében 13.000 korona segélyben részesítették.

Ezton fejezem ki leghálásabb köszönetemet mindazoknak, akik édesanyám elhunytá fölötti mély fájdalomban részvétükkel vigasztaltak. Ugyancsak köszönöm a Hajós Lajos-cég szervezett munkásnőnek, tisztviselőkarának részemre adományozott 42.500, a tek. igazgatóság által kiutalt 11.000 és a szervezőbizottságtól kapott 1000, összesen 54.500 korona szives adományt. *Nánásy Erzsébet.*

Felelős szerkesztő és kiadó: Straub Konrad.

Világosság-könyvnyomda rt., Budapest VIII, Conti-utca 4.
Műszaki igazgató: Deutsch D.

Budapesti harisnyagyár

Keres azonnali belépésre,
16 fizetéssel, 3 hónónál
juvináble-gépekhez, 2 orsózó-
nőt és 1 formázónőt

Öim megtudható a kiadóhivatásban